

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

Afkeurenswaardige „paranormale export”

MAGNETISEUR ALS MARTELAAR

DE NEDERLANDSE werkgroep van paranormale genezers — wij hebben de activiteiten van deze organisatie reeds herhaaldelijk als schadelijk voor de Nederlandse volksgezondheid bestempeld — gaat haar propaganda voor het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde naar België exporteren.

De N.W.P. heeft het voornemen te bevorderen, dat de paranormale en natuurgeneeskunst althans in Vlaams-België in de toekomst meer bekendheid gaat krijgen en daardoor wellicht ook door de volksvertegenwoordiging en de overheid meer zal worden gewaardeerd. Daartoe is o.a. een Belgische organisatie van aanhangers en sympathisanten van de paranormale en natuurgeneeskunst in voorbereiding, zo agiteert het Herfstnummer van „Lichaam en Geest”, het orgaan van de handopleggersbond.

Wij menen dat het een zaak van groot belang is voor zowel de Nederlandse als de Belgische volksgezondheid, als aan dit onzalige streven van de N.W.P. een halt wordt toegeroepen. Voorts menen wij de methode, die de N.W.P. gebruikt, sterk te moeten veroordelen.

HET SENTIMENTELE gebruik van een wetsovertreder als schuldeloos martelaar gaat werkelijk alle perken van fatsoenlijke volksvoorlichting te buiten.

Hieronder laten wij (cursief gedrukt) het dubieuze betoog uit „Lichaam en Geest” volgen. In gewone druk en tussen haakjes geven wij op enkele alinea's commentaar.

Zo schreef U

„ **„Lichaam en Geest”:**

België is een van de weinige landen — vermoedelijk zelfs het enige land in de gehele wereld — waar de niet-medische genezer als een misdadiger wordt behandeld en bestraft. Niet alleen is hier de uitoefening van de paranormale en natuurgeneeskunst door niet-artsen bij de wet verboden, een schending van dit verbod — ook al geschiedt dat ter genezing en als laatste redmiddel van een patiënt — wordt in België beschouwd als een „misdrijf” (in Nederland slechts als een overtreding). De Belgische genezers worden derhalve door de politie vervolgd, opgejaagd, gearresteerd en behandeld als notoire misdadigers, gelijk bij de middeleeuwse heksenvervolgingen.

”

van een patiënt” is demagogisch. De waarde van paranormale geneeskunde is nog nergens ter wereld wetenschappelijk aangetoond. Wél bestaan legio voorbeelden van patiënten die met medische hulp hadden kunnen worden genezen, maar door een behandeling van een magnetiseur een vroegtijdige dood stierven of slechts op het nipper-tje daarvan konden worden gered.)

„Lichaam en Geest” vervolgde:

Dit heeft de bekende Belgische magnetiseur en homoeopaath Karel Vleugels dit jaar aan den lijve ondervonden toen hij op 22 mei j.l. in Brugge werd gearresteerd (met een ketting aan een gendarme werd gekoppeld) en twee maanden zonder vorm van proces in een (aparte) cel van de gevangenis in

ONZE MENING HIEROVER:

(De zinsnede „ook al geschiedt dit ter genezing en als laatste redmiddel

AGENDA

van de **Algemene Ledenvergadering** van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, te houden op **ZATERDAG 20 APRIL 1963, 's middags te 15.00 uur in het American Hotel, Leidseplein te Amsterdam.**

1. Opening.
2. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 24 nov. 1962.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Jaarverslag secretaris.
5. Verslag van de directeur van het bureau der vereniging.
6. Rekening en verantwoording van de penningmeester.
7. Benoeming kascommissie.
8. Verkiezing bestuursleden.
Het bestuur stelt voor te benoemen (in de vacature mej. E. H. Hengeveld) mevr. dr. E. R. Westerveld-Brandon, (in de vacature dr. R. E. Wierenga) de heer J. Noord te Amsterdam en (in de vacature A. Verschuur) de heer M. Paulissen te Voorburg.
9. Bespreking van de middelen die tot het bereiken van het doel van de vereniging kunnen leiden.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

KOMT ALLEN!!

MAGNETISEUR ALS MARTELAAR

(vervolg van pag. 1)

Brugge werd opgesloten. Eerst op 22 juli werd hij weer vrijgelaten. In die tussentijd werden bijna 300 van zijn patiënten door de politie ondervraagd, enkelen moesten zich in een hospitaal, op politiebevel, een onderzoek laten welgevalven. ”

ONZE MENING:

(Uit het vervolg van het verhaal blijkt, dat de verdachte zich reeds herhaaldelijk tevoren had laten waarschuwen, dat hij meermalen was veroordeeld en dus op de hoogte was van de strafbaarheid van zijn optreden. Karel Vleugels mag zich als recidivist niet beklagen over twee maanden voorarrest en de politie heeft snel gewerkt door 5 getuigen per dag te verhoren en medisch te onderzoeken. Eerlijk gezegd doen al deze „gruwelijkheden” ons nogal ongeloofwaardig aan.)

„L. en G.” over vleugels:

” *Carolus Franciscus Vleugels werd op 1 augustus 1914 te Geel in België geboren. Reeds op 8-jarige leeftijd manifesteerden zich bij hem paranormale gaven, die hem later tot een zeer bijzonder mens zouden stempelen. Na de lagere en middelbare school in Geel te hebben doorlopen, begon hij met z'n broer Jozef een bouwbedrijf, maar zijn paranormale vermogens lieten hem geen rust. Als hypnotiseur/telepaath trad hij met groot succes op het toneel op, terwijl de politie dikwijls een beroep op zijn paragnostische gaven deed, o.a. de Mechelse justitie in 1946 en de Belgische Opsporingsbrigade (B.O.B.). Intussen bekwaamde Vleugels zich door zelfstudie in anatomie, farmacologie en andere medische vakken.*

Op aandrang van vele klanten besloot de heer Vleugels in 1950 een praktijk als magnetiseur/homoeopaath te openen en sindsdien stroomden duizenden patiënten naar hem toe. Hij bleek een uitzonderlijk sterk en succesvol magnetiseur en zijn roem verbreidde zich als een olievlek door gans België. Er waren weken, dat duizend en meer patiënten om zijn behandeling smeekten. Honderden ontroerende dankbetuigingen van genezen patiënten onderstreepten de waarde van deze bekwame genezer. ”

WIJ OVER KAREL V.:

(Geen sterk getuigschrift voor een wondergenezer. Een zelfstudie in anatomie, farmacologie en andere „medische” vakken is gelukkig in Nederland

noch in België voldoende om zich uit winstbejag op de lijdende mensheid te werpen. Ook de goocheltoeren van Vleugels op het toneel wekken weinig vertrouwen op het gebied van medische zaken. Juist goochelaars zijn uitmuntend in staat belangrijke zaken — zoals medische onbekwaamheid — te verbergen.

Duizend patiënten (of meer) per week is bij een vijfdaagse werkweek een gemiddelde van 200 patiënten per dag. Moet de „volksvertegenwoordiging en overheid” in België op grond van deze „massaproductie” inderdaad geloven dat Karel Vleugels verantwoorde medische aandacht aan zijn klanten kan geven?

De waarde van een „bekwame genezer” wordt volgens de NWP bepaald door het aantal „ontroerende dankbetuigingen van genezen patiënten”.

Wij zien liever een doktersbul. Zolang geen waarborg bestaat dat de „dankbare patiënten” ziek waren, zolang geen zekerheid bestaat dat zij werkelijk zijn genezen en zolang wij twijfel kunnen hebben aan de spontaniëiteit van deze certificaten-van-bekwaamheid, wantrouwen wij de geneeskundige kwaliteiten van Karel Vleugels.

„L. en G.” over rechters:

” *Een mens, die voor duizenden medemensen een zegen is, mag men uit humane overwegingen niet als een misdadiger straffen. Of zijn de Belgische rechters onbekend met de therapeutische en maatschappelijke waarde der paranormale- en natuurgeneeskunst en weten zij niet, dat de opvattingen daaromtrent in praktisch de gehele beschaafde wereld sedert het begin van deze eeuw grondig ten gunste van de volksgenezers zijn veranderd?* ”

ONS ANTWOORD:

(Dat kunnen de Belgische rechters inderdaad niet weten, want de therapeutische en maatschappelijke waarde van de paranormale geneeskunst is nimmer wetenschappelijk aangetoond. Het is eenvoudig een leugen om te suggereren dat de opvattingen hieromtrent in de gehele beschaafde wereld ten gunste van de volksgenezers zijn veranderd. Wat is overigens een volksgenezer? Alleen voor het volk? Of moet het volk genezen worden? De handopleggers bedoelen uiteraard het „domme volkje” dat geloof hecht aan hun poespas, hun „toneeloptreden, hun halve waarheden,

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

hun misbruik van wanhoop, van ongeduld, van pijn en doodsangst”.)

” GEEN Charlatan ?

Karel Vleugels is geen charlatan of oplichter, die deze ondergane behandeling rechtvaardigt. Hij is lid van de „Deutsche Heilpraktikerschaft” en van de N.W.P. (in België bestaat geen soortgelijke organisatie van volksgenezers), terwijl hij zich onder controle heeft gesteld van de (Nederlandse) „Commissie van onderzoek naar paranormale begaafdheid”, welke commissie inmiddels een onderzoek naar zijn therapeutische resultaten is begonnen. ”

(Het oude liedje. Handopleggers schermen altijd met indrukwekkende lidmaatschappen, verenigingen, commissies en titels. Noch de Duitse vereniging, noch het lidmaatschap van de NWP, noch het onderzoek door de commissie leveren het bewijs dat Karel Vleugels geen charlatan of een oplichter zou zijn.

De commissie van onderzoek is inmiddels begonnen aan een onderzoek naar Karel Vleugels. Is „Lichaam en Geest” dan niet wat voorbarig met het adverteren van zijn roem? Als straks de commissie nu eens tot een andere slot-som zou komen?

We behoeven met deze mogelijkheid van een negatieve beoordeling wel geen rekening te houden. De „commissie” zal nimmer adviseren tegen het beleid van de N.W.P. in. Waarom zou men dit doen? De „commissie” heeft namelijk geen enkele wetenschappelijke waarde voor het onderzoek naar paranormale begaafdheden. Er zijn geen medici noch farmaceuten aan verbonden. Een theoloog, een politicus, enkele hoogleraren (-niet-medici) en een enkele uitgestoten arts spelen mee in het spel van de N.W.P. om op vage, sentimentele maar onwetenschappelijke gronden het geloof te verbreiden, waarop het inkomen van enkele honderden „paranormalen” is gebaseerd.)

Medische waarheid vervalst of verdraaid

GENEESMIDDELEN VAAK NUTTELOOS SOMS SCHADELIJK

Onthullende studie van Amerikaan

DE MEDISCHE medewerker van Het Parool schreef:

ALS ER ONDER DE LEZERS ZIJN die de kostelijke geschiedenissen van de Graaf en de Kroonprins uit Mark Twains Huckleberry Finn kennen, zullen zij de herinnering hebben aan een wat onwaarschijnlijke oplichterij, die misschien honderd jaar geleden in een afgelegen dorp in Amerika niet onmogelijk was.

NEEMT DEZE LEZER echter het boek van Ralph Lee Smith "The Health Hucksters" (Gezondheidsmarskramers) ter hand, dan zal hij ervaren, dat op het ogenblik heel Amerika van hoog tot laag volgens dezelfde methoden wordt beetgenomen.

MARK TWAIN heeft de principes waarop de oplichterij berust, meesterlijk getekend. Een speculatie op de goedgelovigheid en suggestibiliteit van het publiek; een onontwarbaar mengsel van hele, halve en kwart waarheden met aperte leugens, een vertoon van schijnbare waardigheid — daar „afstamming", hier „wetenschap" — en een ongelooflijke brutaliteit. En op de achtergrond toen en nu: alleen geld.

Deze beginselen zijn in die honderd jaar niet veranderd. Zij worden nu echter door een aantal fabrikanten van geneesmiddelen, voedingsmiddelen, cosmetica, sigaretten enz., systematisch en wetenschappelijk toegepast. Deze steunen daarbij op advertentie-deskundigen, psychologen en juristen.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr. J. H. Ligterink, arts en apotheker, Amsterdam

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle

EEN AMERIKAANSE verslaggever Ralph Lee Smith heeft de geneesmiddelenindustrie in Amerika aan een diepgaand onderzoek onderworpen. Hij komt tot bittere conclusies, zoals:

1. wetenschappelijke feiten inzake geneeskunde en farmacie worden verdraaid;
2. de reclamemethoden dwingen vele gebruikers tot het slikken van schadelijke of onwerkzame middelen;
3. veel mensen die vitamines slikken hebben ze niet nodig;
4. „vermageren zonder diët" is een uitstekend jachtterrein voor de kwakzalverij;
5. door een halve waarheid als dogma te propageren worden oliën uit zonnebloempitten als beschermers van hart en bloedvaten aan de man gebracht;
6. de Amerikaanse geneesmiddelenindustrie besteedt 5000 dollar per jaar per arts aan reclamadoeleinden.

Het dagblad Het Parool heeft dit onthullende boek van Ralph Lee Smith („The Health Hucksters", uitgave Th. Y. Cromwell Cy, New York 1960) door zijn medische medewerker laten recenseren.

De uitmuntende samenvatting die deze medische medewerker gaf, laten wij hieronder in drie delen volgen.

Er zijn verschillen: de winsten zijn veel meer verzekerd en vele duizenden malen hoger. En de risico's zijn veel kleiner; geen van de directeuren der ondernemingen heeft ooit moeten vluchten om niet door de gedupeerden te worden gelynacht. Tenslotte hadden de Graaf en de Kroonprins iets heldhaftigs.

Verlakken

MAAR R. L. SMITH begint zijn boek met de sombere zinsnede: „De geschiedenis van de gezondheids-marskramers is een geschiedenis zonder helden. Bijna iedereen heeft meegeholpen het publiek te verlakken..."

Hij verstaat onder Health Huckstering: het vervalsen of verdraaien van de medische waarheid voor het maken van winst. De industrie, die zich hieraan schuldig maakt, is een miljarden-dollars-industrie.

Er is door de adverteerders een aparte taal opgebouwd, waarin wetenschappelijke feiten over geneeskunde, voeding, gezondheid enz. enz. zeer deskundig opzettelijk worden verdraaid om geld te maken.

In de meeste gevallen komt het ingrijpen van de overheid te laat en ook al wint deze het pleit, dan is de oogst vaak al binnen en beginnen de heren

door de naam van het middel of de tekst der advertenties of eventueel de naam van de firma te wijzigen, hetzelfde spelletje opnieuw.

Het voornaamste gevaar van de opgedrongen ondeugdelijke middelen is niet, dat het slachtoffer er door vergiftigd wordt (wat wel eens voorkomt), maar dat hij onder invloed van de reclame door advertentie, radio, televisie, bezoek aan huis enz., maandenlang schadelijke of onwerkzame middelen gebruikt die hem er van afhouden zijn gezondheid op de juiste wijze te verzorgen. Dit afgezien van de schade in zijn beurs.

De verschillen met ons land zijn groot wat betreft het raffinement der methoden, de omvang van de afzetterij, de geldsommen die het publiek moet opbrengen en de grootte en gerenommeerdheid van de firma's die er aan mee doen. De onderwerpen, waar de heren speciaal werk van maken, verschillen echter weinig van die, welke bij ons aan de orde komen.

De bespreking van dit interessante boek wordt in het volgende nummer voortgezet

OBJECTIVITEIT GEVRAAGD

Lezing op Naardense Volksuniversiteit

DE VOORZITTER van de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers, mr. A. van Doorninck uit Epe, heeft op 22 februari in Bussum een lezing gehouden over de magnetiseurs.

„Deze lezing gaat over de geschiedenis van het magnetisme in het algemeen, de tegenwoordige toestand, hoeveel onbevoegde genezers er zijn, wat zij kunnen en wat niet, hoeveel bezoeken zij ontvangen, welke argumenten tegenstanders van deze genezers gebruiken, wat deze gave eigenlijk is en de theorieën daarover, hoe de wettelijke en feitelijke toestand in andere landen is enzovoorts”, zo vermeldt het mededelingenblad van de Volksuniversiteit Naarden-Bussum, die de lezing organiseerde.

Wij hebben de lezing niet kunnen bijwonen.

Misschien is het er allemaal zeer wetenschappelijk toegegaan, een volksuniversiteit waardig.

Maar toch zouden wij willen waarschuwen tegen een benadering van het vraagstuk van de paranormale geneeswijze voor volksuniversiteiten of andere instituten door middel van toespraken van bevooroordeelde sprekers.

Mr. Adam van Doorninck lijkt ons niet de aangewezen objectieve docent op het gebied van de paranormale geneeskunde. Hij is voorzitter van de Nederlandse Werkgroep van Paranormalen en treedt herhaaldelijk op als juridisch raadsman voor magnetiseurs die terecht staan onder verdenking van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Men vergeet niet: paranormale geneeskunde is niet alleen een interessant wetenschappelijk probleem. Het uitoefenen van magnetisme ter geneezing is ook nog eens een strafbaar feit.

Als een magnetiseur — of een direct belanghebbende in deze branche — in het openbaar moet spreken over dit vraagstuk, dan wordt zijn lezing een pleidooi. Immers, hij wil bereiken dat het verbod op het onbevoegd uitoefe-

nen van de geneeskunst voor zijn groep wordt opgeheven. Het is voor velen onder hen veel gerieflijker om geld (veel geld) aan de zieke mensheid te verdienen zonder de risico's van een strafvervolgning.

Enige jaren geleden heeft mr. Van Doorninck een redevoering voor de

microfoon van de VPRO mogen afsteken. Die ervaring leerde ons, dat mr. Van Doorninck zeer eenzijdig en zeer demagogisch over paranormale geneeskunde kan spreken.

Wij hopen dat zich dat in Bussum niet heeft herhaald. Maar we vrezen het ergste. Wij zouden daarom alle organisatoren die een objectieve benadering van het vraagstuk van de paranormale geneeskunst begeren, willen aanraden elders naar een spreker te zoeken.

BIJZONDERE JAARVERGADERING

Komt allen!

OP DE VOORPAGINA van dit nummer treft de lezer de agenda aan van de algemene ledenvergadering, die voor 20 april 1963 te Amsterdam is uitgeschreven.

De Vereniging tegen de Kwakzalverij organiseerde haar jaarvergadering meestal in de laatste maanden van het jaar.

De vervroeging van de algemene jaarvergadering in 1963 vindt zijn belangrijkste oorzaak in tal van spoedeisende kwesties, waarin het bestuur moet voorzien.

Daar is in de eerste plaats de vervulling van een aantal vacatures in het bestuur, die zijn ontstaan door het aftreden van een viertal bestuursleden, wier wijs oordeel node zal worden gemist. Het zijn mej. E. H. Hengeveld en de heren dr. H. H. Funke, dr. R. E. Wierenga en de heer A. Verschuur.

Het bestuur prijst zich gelukkig, dat zij een drietal gegadigden voor een bestuursfunctie heeft kunnen vinden, die de opengevallen plaatsen willen bezetten. Men vindt hun namen in de agenda op pag. 1. Het is in het belang van de vereniging, dat zij ook formeel zo spoedig mogelijk hun gewaardeerde bestuurswerkzaamheden kunnen aanvangen. Vandaar de vroege jaarvergadering.

DE VROEGE DATUM stelt het bestuur bovendien in de gelegenheid een sneller overzicht te verstrekken

van het afgelopen jaar. Daarnaast kan ook eerder geprofiteerd worden van suggesties, die eventueel op de jaarvergadering naar voren komen. Reeds staat vast dat de instelling ter sprake zal komen van een reorganisatiecommissie. Deze commissie wil nagaan in hoeverre het mogelijk is om de bestijding van de kwakzalverij met meer kracht ter hand te nemen en het resultaat van het werk te vergroten.

Iedereen die de volksgezondheid ter harte gaat en wil meewerken aan de strijd tegen de kwakzalverij wordt hartelijk uitgenodigd deze veelbelovende jaarvergadering bij te wonen.

Beperking geneesmiddelen

BIJ DE ZWEEDSE Rijksdag is een wetsvoorstel ingediend, waarbij de geneesmiddelenwet op enkele punten wordt gewijzigd.

Nieuwe verpakte geneesmiddelen mogen in de toekomst slechts worden geregistreerd, indien de betrokken instanties zich ervan overtuigd hebben dat de negatieve werkingen in aanzienlijke mate overtroffen worden door de gunstige effecten en indien deze negatieve werkingen duidelijk vastgelegd zijn en van niet ernstige aard geacht worden. De voorschriften inzake insecticiden zijn strenger geworden en de straffen op illegale handel in narcotica zullen in Zweden verzaamd worden. Het wetsvoorstel wordt naar alle waarschijnlijkheid per 1 januari 1964 van kracht.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, *Arts* te Hilversum, *Voorzitter*; E. Mijnaerends, *Tandarts* te Amsterdam, *Vice-voorzitter*; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, *Secretaris*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mr. J. E. Goudsmit *Kantonrechter* te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, *Dierenarts*, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, *Oud-Commiss. van Politie* te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, *Rechter* te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, *Referendaris* bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, *Arts* en *Apotheker* te Amsterdam en J. E. Bouter, *Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid* te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonnees: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts- tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters ..... f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 - 19114.